

„Sej, a mi lobogónkat...”
A népi kollégiumok korának megidézése

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

8. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Püspöki Péter

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	13-14 évesek
Ajánlott időkeret	45 perc
A modul közvetlen célja	A népi kollégiumok hangulatát megidéző szerepjáték segítségével olyan élményt nyújtani a diákoknak, amely segíti őket a kívülről és a belülről vezéreltség erőinek egymástól való elválasztásában.
A modul témái, tartalma	Témák: Demokrácia – társadalmi részvétel; konfliktus – szembefordulás a hatalommal; társadalom – diákmozgalmak Tartalom: A népi kollégiumok világa. Egy fiatalember felemelkedése és bukása a népi kollégiumok világában. A környezet viszonyulása a sikeres és bukott emberhez. A fordulat éve. Az értelmiség alternatívái a diktatúra idején.
Megelőző tapasztalat	A politikai viszonyok alakulása Magyarországon a II. világháború után (1945-48)
Ajánlott továbbhaladási irány	A politikai és emberi viszonyok alakulása Magyarországon a Rákosi- és a Kádár-korszakban
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémaazonosítás, kritikai gondolkodás, szabályalkotás, nyitottság
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem Modulokhoz: A fordulat éve (szka212_06)
Támogató rendszer	Kardos László (szerk.): <i>A fényes szelek nemzedéke</i> . Népi kollégiumok 1939-1949. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2005 Pataki Ferenc: <i>A Nékosz-legenda</i> . Osiris Kiadó. Budapest, 2005 Pataki Ferenc: <i>Tűnődés a Nékosz öröksége felett</i> . Új Pedagógiai Szemle, 1998/6, ill. http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=1998-06-mk-Pataki-Tunodes

Módszertani ajánlás

A foglalkozás a drámajáték eszköztárára épül. Ezért fontos, hogy a termet úgy rendezzük be, hogy mindig legyen egy hozzávetőleg 3×3 méternyi szabad terület a szerepjátékokhoz.

A téma egészének megértése és személyes feldolgozása szempontjából fontos a házi feladatok elkészítése. Ezért a következő órán mindenképp szenteljünk időt a fogalmazások felolvasásának, és ha lehet, a felmerülő alternatívák közös megbeszélésének is.

A modul mellékletei

A mellékletekben szereplő szövegek olyan fiktív dokumentumok, amelyeknek valós dokumentumok vagy szociografikus igényű szépirodalmi szövegek képezik az alapját. Varga János önéletrajza Illés László népi kollégista önéletrajzát veszi alapul (Kardos: i. m. 935–938. o.), a naplójegyzetek alapjául a Győrffy Kollégium 1946-os évének dokumentumai szolgáltak (Uo. 491–497. o.), Varga apjának alakját pedig Veres Péter *Suli Kis Varga* című novellája alapján rajzoltuk meg.

A fiktív jegyzőkönyv tartalmához az MDP KB 1948. július 20-i határozata szolgált nyersanyagul (Kardos: i. m. 1262–1263. o.).

Tanári segédletek

- P1 – Kivetíthető képek (a népi kollégiumok hangulatának megidézésére)
- P2 – Háttérinformációk a népi kollégiumokról
- P3 – A tanári narráció szövege – az idő, a hely és egy elképzelt népi kollégista, Varga János rövid bemutatása
- P4 – Útmutató a főhős alakjának közös megrajzolásához
- P5 – A tanári narráció szövege – Ünnepi beszéd Varga János igazgatói kinevezése alkalmából
- P6 – Útmutató a csoportos tablókészítés irányításához
- P7 – A tanári narráció szövege – a Varga János kártékony tevékenységét leleplező jegyzőkönyv
- P8 – Útmutató – a gondolatkövetés és a belső hangok megszólaltatásához
- P9 – Háttérinformációk 1948 politikai történéseinek vázlatos áttekintéséhez
- P10 – Háttérinformációk az értelmiség előtt álló cselekvési lehetőségek áttekintéséhez

Tanulói segédletek

D1 – Dokumentumszerű szövegek Varga János eddigi életútjának megismeréséhez
Mind a négy fajta szövegből egy-egy példányra van szükség.

D2 – Feldolgozási szempontok a D1 melléklet szövegeinek feldolgozásához
A lapból – a munkacsoportok számának megfelelően – négy példányt kell készíteni.

D3 – Helyzetkártyák (az ünneplés pillanatai)

Minden kártyából egy darabra van szükség a játékhoz.

D4 – Szerepkártyák (kollégiumi diák, tanár, barát, fiatalabb tanítvány, a főhős / elhiszi a vádakat – nem hiszi el azokat)

A kártyákból – minden szerepből hasonló mennyiségben – összesen annyi darabra van szükség, amennyi az osztály létszáma.

D5 – Helyzetkártyák (a bukás utáni találkozás pillanatai)

Minden kártyából egy darabra van szükség, de a kártyák, illetve az elképzelt jelenetek száma szabadon növelhető vagy változtatható.